

ПЛАСТИЧЕСКОЕ ВОПЛОЩЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРА

Еще зимой, в рамках Ассоциации татарских национальных объединений «Бердәмлек», в селе Асекеево было решено провести мастер-классы для творческих детей и взрослых. Их инициатором стала директор Асекеевского Дома культуры

Зайтуна Валишина. Её поддержали Председатель ТОЦ «Туган тел» г. Бугуруслан Х. Газизов, председатель культурно-просветительского общества «Туган тел» села Алькино Похвистневского района Р. Латыпов. Ну а генеральным спонсором про-

граммы стал председатель татарской национально-культурной автономии Асекеевского района, депутат Законодательного Собрания Оренбургской области Ильдус Давлятов.

Вообще поиску молодых талантов у нас уделяется большое внимание. Такие межрегиональные фестивали, как «Ак хисләр», «Алтын кез», традиционно проводятся в селе Асекеево, призваны служить и этой цели. А вот непосредственно оттачивать мастерство талантливых ребят и призваны мастер-классы.

И вот в июле настал период воплощения планов в жизнь. Проводить мастер-класс приехал главный балетмейстер ка-

занского театра юного зрителя, старший преподаватель гуманитарно-педагогического университета Венер Хамитов.

На это мероприятие приехали дети из Алькино и Бугуруслана, которым было обеспечено нормальное проживание в райцентре. Ну а местные ребята, все желающие учились вообще без проблем. Плата за обучение была чисто символической.

«Пластическое воплощение национального характера» — эта фраза точно и ёмко характеризует действие, воплощенное в мастер-классе. Известный танцор Венер Хамитов показал сельским ребятам, что такое

танец. Как посредством движения, пластики показать поэзию песни без слов. Как результат — один из юных танцоров Ильгам Галлямов продолжит учебу в Казани.

«Восторг» — этим одним словом можно выразить все эмоции ребят — учеников

По итогам мастер-класса был поставлен концерт, в котором свое искусство показали и сам мастер, и приобщенные к танцу ребята.

На снимках: мастер Венер Хамитов со своими ученицами, снимок на память; Зайтуна Валишина представляет зрителям Ильгана Галлямова.

Татар сандугачын ничек саклап калырга

(татар телен сакларга һәм үстерергә тырышкан кешенең йөрәк авазы)

Татар дөнъсында, бигрәк тә, милли-мәдәни автономияләр дәрәжәсендә татар милли сәнгәтен саклап калу проблемасы бик актуаль. Шуңа күрә милләтнең киләчәге, яшьләр өчен, күп чаралар үткәрелә. Мәсәлән, Россиянең төрле төбәкләрендә, республикаларда татар яшьләре оешмалары дөнъя күрә. Бу оешмаларда жирлек дәрәжәсендә актив эшләрчә яшьләренә инде 19 ел буена «Идел» — яшьләр үзәге Казанда жыя. Яңа белем алу, тәҗрибә алышу өчен Татарстанның мәркәзендә, елга бер, бер атна дәвамında яшьләр очраша. 2009 ел аерылып тормады, «Татар яшьләре көннәренә» (ТЯК) 105 кеше жыелды, 32 регионнан, хәттә, Кытайдан да бер делегация бар иде. 5 июльдән алып, 12 июльгә кадәр яшьләр «Регина» кунакханәсендә, Казаннан ерак түгел генә булдылар.

Минем фикеремчә, «ТЯК» — ул бер атна дәвамında ләззәтләнәп, үзенең яшьтәшләре белән авыз тугырып татар телендә сөйләшәргә менә дигән ва-

кыт иде. һәм бу минем иң зур алдану булды. Жыелган кешеләрдән, иң күбесе — сүзгә аңлый торган, ләкин сөйләшми торган яшьләр, татарча гына сөйләшә, аңлаша торган яшьләр бик аз иде, ә инде унга якын кеше татарча бөтенләй аңламый торып «татар яшьләре» көннәренә килгәннәр. 6 июль көнне кунакханәненең конференц залында пресс — конференция узды. Яшьләр янына Региональ милли — мәдәни татар автономияләреннән житәкчеләре һәм Федераль милли — мәдәни татар автономиянең рәисе Гилмутдинов Илдар Ирекович килгәннәр иде. Татар телендә барган сөйләшүләрне, залдан русча сүз кискәч, кунакларның гажәпләнүләрен күз алдыгызга китерә аласыздыр инде. Шундый хәлдә атна дәвам итте. Яшьләр белән үзләренә тәҗрибәсен уртаклашыр өчен кунакханәгә татар халкының бөек улларыда килгәннәр иде. Шулар арасында: Римзиль Вәлиев (журналист, «Азатлык» радиосы), Туфан Миң-

нуллин (язучы, драматург), Мингол Галиев (Татарстанның халык артисты), Мәгъсүм Гәрәев (журналист, Татарстанның атказанган сәнгать эшлеклесе) һәм башкалар. Алардан аудиториягә беренче сорау «Кто не знает татарского языка?» иде. Биш — алты кул күтәрелсәдә, очрашу рус телендә дәвам итә. Бурятиядан, Нижний Новгородтан, Мордовиядан, Владимир, Омск, Новосибирск шәһәрәннән татар халкының үзегенә, Казанга русча сөйләшәргә өчен, нигә килеп йөререгә? Акрын гына, үз төбәгендә дә рус телендә аңлашып була бит.

Шуңа да булса, «татар яшьләре көннәре» — Татарстаннан читтә яшәп, милли кыйммәтләрен саклауда актив эшләрчә татар яшьләре өчен. һәм Казанга ялгыш эләрчә кеше булмаган дыр дип ышанасы килә. Кемдер Әстерханнар кебек татар дискотекаларына ике меңгә якын кеше жыя. Кемдер Мәскәү егетләре кебек, Корбан бәйрәменә малларны суеп, картларга, ятим ба-

ларга тарата. Ләкин милләтнең киләчәге күбесе телдән тора. Татар телендә сөйләшә торган кеше калмаса, милләт тә үлә. Русификация, глобализация һәм катнаш гаиләләргә каршы торган шәхес, Туфан Миңнуллин, үз чыгышында афоризмлар гына кулланды дисәң дә була. «Татар телен белмәү — ул сезнең гаеп түгел, ул сезнең бөлә», «Бөек телләр юк дөнъяда. Әгәр дә тел аркылы үзеннән гашыйк булганын аңлата алсаң, бу тел бөек булып санала», «Дөнъяда бер сандугач сайраса, аны тотып күптәннән үтереләр иде. Шундый ук хәл телләр белән дә».

Хәзер без, татар яшьләре көннәрендә катнашучылар, һәм гади, үз милләтә өчен көрәшәргә әзер торган кешеләр, шул татар сандугачын саклап калырга мәҗбүри. Аллага шөкер, бүгенге көндә, моның өчен бар мөмкинчеләкләр дә бар, теләк кенә булсын. Бер генә теләк: галәмдә татар сандугачы тавышы бер кайчан да югалмасын.

**Алсу ХАФИЗ,
Тольятти шәһәре,
Иске Солтангол.**

На снимке: беседа с известным журналистом и писателем Римзилом Валеевым.